

17
περιοδικό για την ποίηση και τη ζωή τ'άλλα

ΧΑΡΟΥΛΑ
20 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΑΛΔΑΡΑΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΛΑΓΙΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

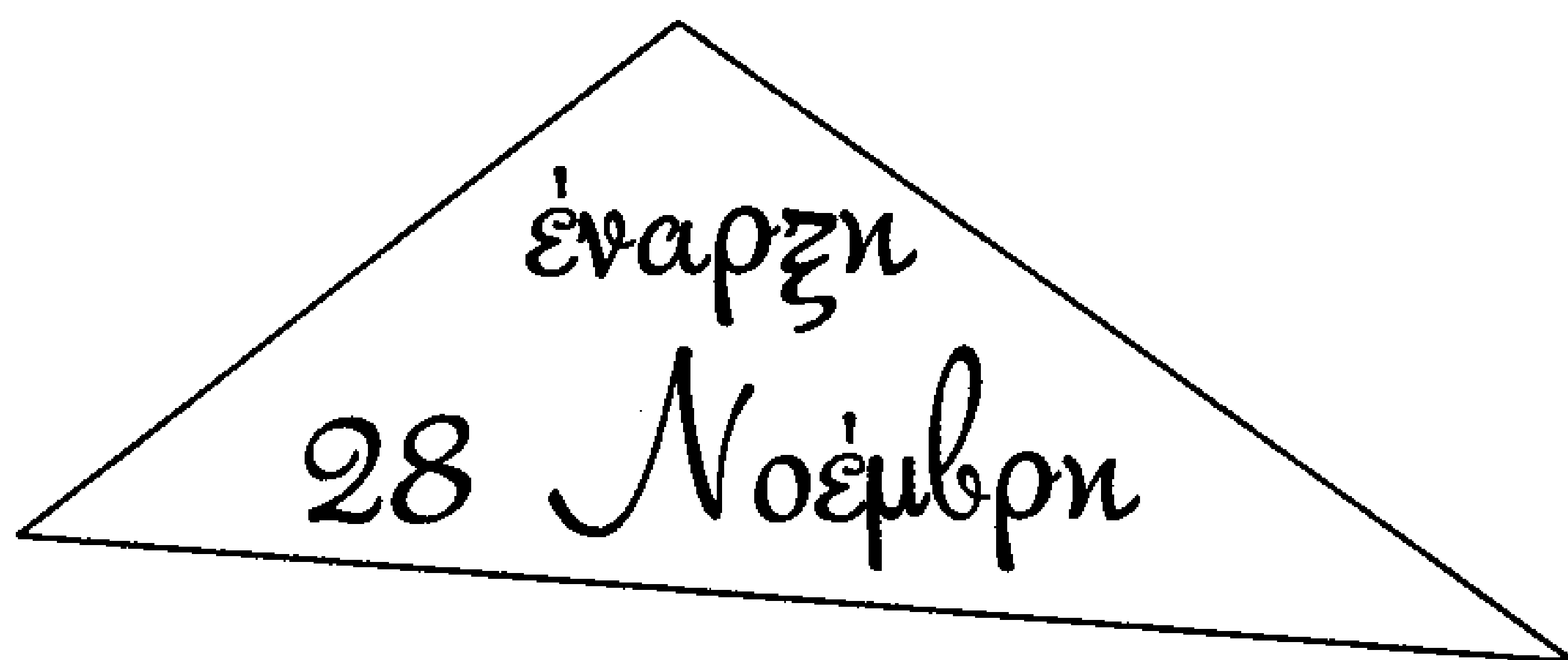
— **ΑΝΤΥΠΑΣ** —

— **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΤΑΝΙΣΗ** —

— **ΝΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ** —

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΝΟΣ
ΕΦΗ ΚΟΝΤΟΥ

ΚΑΛ/ΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΩΦ. ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 18, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΗΛ.: 8941.033 8941.035

ΝΤΈΦΙ

Τιμή στους ζωντανούς

Γραφείο Έκδοσης
Σόλωνος 85 - Αθήνα 106 79
Τηλ.: 3629.569
Fax: 3641.334
Εκδότης
Σωτήρης Νικολακόπουλος
Υπεύθυνος Σύνταξης
Στέλιος Ελληνιάδης
Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
Αχιλλέας Θεοφίλου
Γιάννης Πάριος
Γρηγόρης Ψαριανός
Δήμητρα Γαλάνη
Δημήτρης Χατζόπουλος
Ιωάννα Κλειάσιου
Λευτέρης Παπαδόπουλος
Νίκος Παπαδάκης
Νίκος Πορτοκάλογλου
Νίκος Σαββάτης
Παναγιώτης Κουνάδης
Πάνος Ηλιόπουλος
Ρούλα Βαλακίδου
Στέλιος Ελληνιάδης
Ιδιοκτησία
Χ. Ελληνιάδου και Σια Ε.Ε.
Νομική Σύμβουλος
Βάσω Διαμαντοπούλου
Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Στελ-Ιω
Θεσσαλονίκη
Νίκος Θεοδωράκης
Π. Μελά 15 - Τσιμισκή
Τηλ.: 265.708
Σελιδοποίηση-Μοντάζ
LASER PRESS
Στρείτ 1, Τηλ.: 3215.281
Φιλμς Agfa 9800
NOTA
Ιπποκρήνης 15, τηλ. 7701.204
Διαχωρισμοί
Αφοί Τζίφα
Ασκληπιού 61, τηλ. 3618.172
Εκτύπωση
ΚΟΡΦΟΥ
Σμολένσκ 9, Τηλ.: 3641.340

Τεύχος 17

Νοέμβρης-Δεκέμβρης '91

Τιμή δρχ. 600

Η φωτογραφία του εξωφύλλου
είναι του Γιώργου Μονογιούδη

"Αθάνατος", καταλήγει ο επικήδειος. Και εμείς, φεύγουμε με την παρηγοριά ότι έχουμε στο σπίτι τα βιβλία του ποιητή ή τους δίσκους του τραγουδοποιού, με ευγνωμοσύνη για τη σύγχρονη τεχνολογία που επιτρέπει την αποτύπωση του έργου του δημιουργού, ώστε κι όταν αυτός φεύγει τα προϊόντα της διανοίας του να μας μένουν κληρονομιά.

Αλλά είναι πολιτισμός ένα απέραντο μουσείο με προτομές, συλλογές δίσκων, βιβλιοθήκες, μνημεία; Όταν αυτό το μουσείο δεν "λειτουργεί" μέσα σ' ένα ευρύτερο χώρο ζωντανών που απαγγέλουν ποιήματα, γράφουν τραγούδια, χορεύουν, παίζουν θέατρο, περιποιούνται κήπους και χτίζουν ναούς;

Η μήπως ακριβώς αυτό είναι το περιεχόμενο και ο χαρακτήρας του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού; Ένας κόσμος συσκευασμένων, προκατασκευασμένων και αναπαραγόμενων "αγαθών" όπου κάθε τι ζωντανό και διαφορετικό, ατομικό ή συλλογικό, χωράει μόνο στο περιθώριο ή "επιβιώνει" μόνο με την εμπορευματοποίηση του; Που κάνει κονσέρβα την κλασική μουσική και αφορίζει τον Χάινριχ Μπελ (Γερμανία), βιομηχανοποιεί τη μουσική των μαύρων και απαγορεύει την είσοδο στον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές (ΗΠΑ), που προβάλλει το Ρέμπραντ στα μουσεία και ταυτόχρονα ο υπουργός παιδείας προτείνει να αντικατασταθεί η γλώσσα τους από την αγγλική στα πανεπιστήμια της χώρας (Ολλανδία)...

Όμως, πολιτισμός χωρίς ζωντανούς είναι απλός αντικατοπτρισμός.

Και μεις εδώ, τι περιμένουμε; Να φύγουν κι όσοι έχουν απομείνει; Για να πέσουμε πιο χαμηλά; Για να καλυφτεί το "κενό" με τα εισαγόμενα βιομηχανικά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ

Παξιμαδάκια, Μαγαζιά, Συναυλίες, Ειδήσεις κ.ά. 2

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΙ ΟΛΑ Τ' ΑΛΛΑ

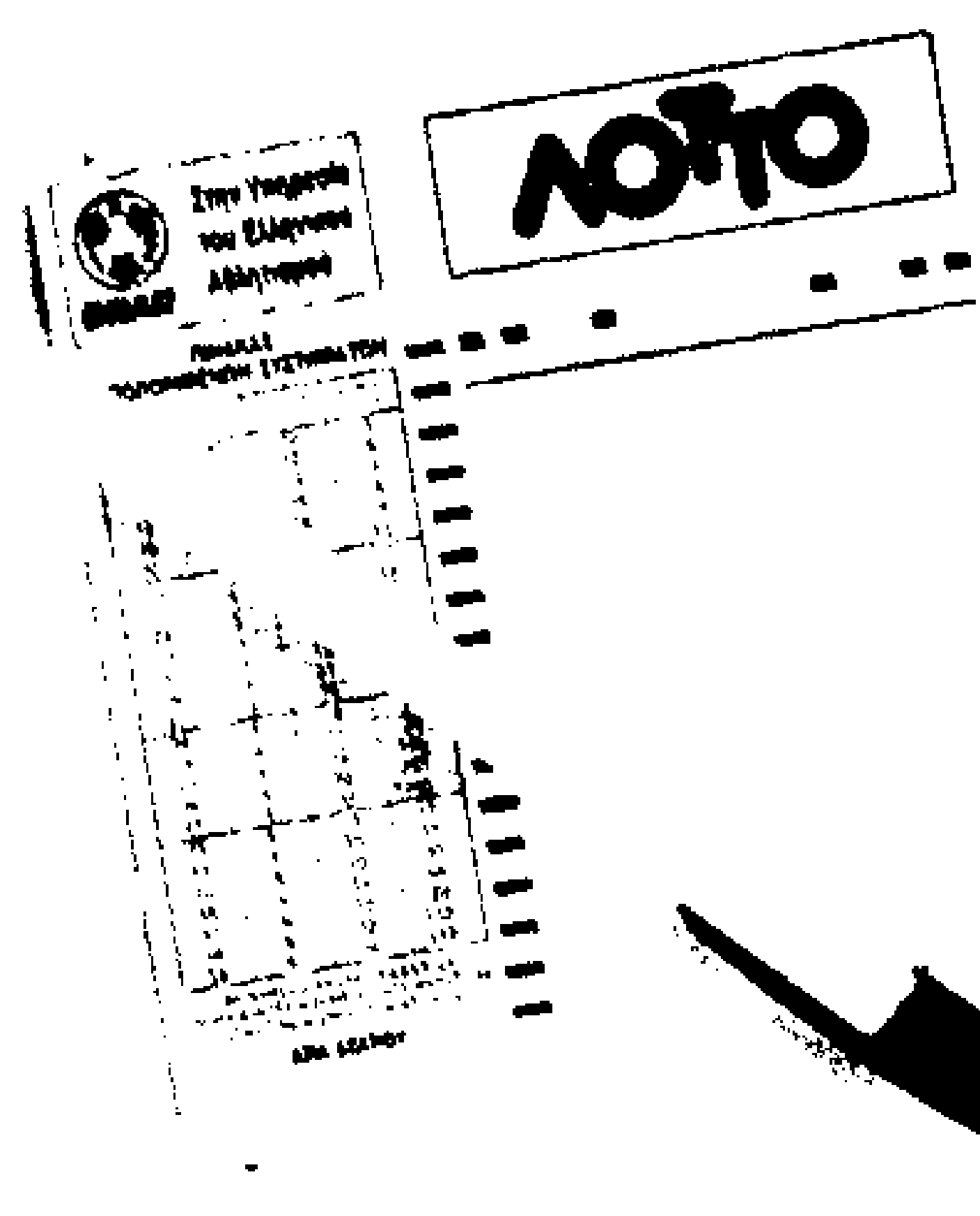
Συνάντησι Βορρά Νότου στο Ελσίνκι (του Στέλιου Ελληνιάδη).....	11
Δημήτρης Χριστοδούλου (του Λευτέρη Παπαδόπουλου).....	15
Χαρούλα Αλεξίου (ΑΦΙΕΡΩΜΑ).....	17
Δημήτρης Λάγιος (του Νίκου Παπαδάκη).....	49
Νικ Γκραβενίτης (του Νίκου Σαββάτη).....	51
Στράτος Διονυσίου (του Στέλιου Ελληνιάδη).....	58
Πάυλος Σιδηρόπουλος (του Πάνου Ηλιόπουλου).....	60
Απόστολος Καλδάρης (του Παναγιώτη Κουνάδη).....	62
Βιβλία (του Νίκου Παπαδάκη).....	76
Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	78
Δισκοπαρουσίαση	81

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Για τα 20χρονα της Χαρούλας Αλεξίου στο τραγούδι Με κείμενα των Στέλιου Ελληνιάδη, Αχιλλέα Θεοφίλου, Δήμητρας Γαλάνη, Νίκου Πορτοκάλογλου και Γιάννη Πάριου	X 1
Πλήρης Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	X 26

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

**ΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ
ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΕΡΔΗ
ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΣΑΣ**

ΛΟΤΟ

Η εγκατάσταση και λειτουργία δεκάδων ραδιοφωνικών σταθμών δεν έλυσε το πρόβλημα της προβολής των καλύτερων νέων ελληνικών τραγουδιών. Γι' αυτό η γκρίνια μας συνεχίζεται. Και όχι επειδή δεν υπάρχουν αλλά γιατί δεν τα παίζουν και κατά συνέπεια δεν τα ακούμε.

Ένας λόγος είναι ότι πολλοί παραγωγοί λόγω τεμπελιάς ή λόγω κακού γούστου δεν τα "ανακαλύπτουν". Ίσως όμως ο σοβαρότερος λόγος είναι ότι λόγω των προκαταλήψεων τους δεν θέλουν να τα παίζουν!

Έτσι, για παράδειγμα, από δύο εξαιρετικά (από κάθε άποψη: σύνθεση-ερμηνεία) τραγούδια, το ένα προβάλλεται συστηματικά και το άλλο σχεδόν καθόλου. Το πρώτο ("Να ονειρεύομαι") εντοπίστηκε εύκολα απ' τους παραγωγούς, γιατί είναι: α. Νταλάρας, β. Λάγιος και γ. έντεχνο. Το δεύτερο ("Μακριά μου να φύγεις") πέρασε στα "φιλά" γιατί είναι: α. Βιτάλη, που θεωρείται "λαϊκιά" (παρά τα κουρέματά της), β. Πάνου Γαβαλά - Κώστα Βίρβου και γ. μεγάλης διάρκειας (7.30'), που το καθιστά "αντιραδιοφωνικό"!

Αν όμως δεν βοηθήσει το ραδιόφωνο στον εντοπισμό των καλών τραγουδιών, είναι πολύ δύσκολο να το καταφέρει αυτό ένας ακροατής. Και βέβαια, είναι αδύνατο να τα εντοπίσει αγοράζοντας δίσκους αφού συνήθως είναι διασκορπισμένα σε μεγάλο αριθμό δίσκων ανάμεσα σε πολύ περισσότερα μέτρια ή αδιάφορα.

Γι' αυτούς τους λόγους, εμείς προσπαθούμε να βοηθήσουμε στην ανάδυση αυτών των τραγουδιών, αλλά και στον εντοπισμό των πιο ολοκληρωμένων δίσκων που αξίζει κανείς να προσέξει.

Δυστυχώς, ο θάνατος του μικρού δίσκου μας υποχρεώνει να αγοράζουμε 40 δίσκους μακράς διάρκειας (περίπου 80.000 δραχμές) προκειμένου να αποκτήσουμε τα 40-50 αξιόλογα τραγούδια (καθόλου ευκαταφρόνητος αριθμός!) που ασφυκτιούν ανάμεσα στα υπόλοιπα 450!

Είναι πάντως πολύ χαρακτηριστικό, ότι σε μια περίοδο που δεν είναι κι απ' τις πιο καρποφόρες, υπάρχουν θαυμάσια τραγούδια του Ζαμπέτα, του Νικολόπουλου, του Α. Παπαδόπουλου, της

Νικολακοπούλου, του Μπακιρτζή, του Παπάζογλου κ.ά. με υπέροχες ερμηνείες (Μητροπάνος, Πρωτοφάλη, Γλυκερία, κ.ά.). Μερικοί τίτλοι μεμονωμένων τραγουδιών: "Το προσκλητήριο", "Σ' αγαπώ", "Σου 'χα πει πως πέφτεις έξω", "Ένα σου σημάδι μόνο", "Όλη μου η ζωή", "Δε μετανιώνω" κ.ά.

Κυκλοφόρησαν επίσης σημαντικοί δίσκοι - ντοκουμέντα (Νταλγκάς, Δασκαλάκης, Αναγνωστάκης, Νταντωνάκης, Οικονομίδης, Ross, κ.ά.) και εμφανίζονται με αξιοπρόσεκτα δείγματα δουλειάς καλλιτέχνες χωρίς μεγάλη προϋστορία (Σωκράτης Μάλαμας, Ευγενία Δρούζα, Πέτρος Ταμπούρης, κ.ά.).

Κι ακόμα δεν βγήκαν τα γιορτινά. Με το καλό!

Γιώργου Ζαμπέτα "Χίλια περιστέρια"

Τραγουδούν: Γ. Ζαμπέτας, Δούκισσα, Ελ. Καρουσάκη, Τ. Γετίμης, Μιχ. Ζαμπέτας
POLYGRAM

"Τι να πω για τα μάτια σου
τι να πω για τα χάρδια σου
τι να πω για τα λόγια σου
σ' αγαπώ, σ' αγαπώ"

Να ένας αγαπησιάρικος δίσκος. Απ' αυτούς που δεν γεννιούνται πια, γιατί σπάνια αυτοί που συμμετέχουν στη δημιουργία ενός δίσκου συνδέονται "αισθηματικά". Ούτε αγάπη, ούτε μίσος, πια. Στην καλύτερη περίπτωση καλές επαγγελματικές σχέσεις. Ο Ζαμπέτας, που φαίνεται ότι - μέχρι πριν από λίγο καιρό - είχε περιέλθει σε απομόνωση, αφημένος απ' τη δισκογραφία και τη νύχτα, έφτιαξε σιγά-σιγά μια παρέα με δικούς του ανθρώπους και αναζωογονήθηκε. Έμαθε στο γιατρό του να παίζει

μπουζούκι, "υιοθέτησε" ένα πιτσιρικά μπουζουζή απ' το Αιγάλεω, έκανε ένα καλό κιθαρίστα-μετανάστη μεταγραφή από Αμερική, τους κόλλησε με το γιό του -τη μεγάλη αδυναμία του- και έφτιαξε τη δική του "ορχήστρα δωματίου".

Κάθε μέρα 11 με 2, στο διάμερισμα του 4ου ορόφου της πολυκατοικίας, η παρέα διασκεδάζει (και εκπαιδεύεται) περνώντας κομμάτια απ' το φοβερό ρεπερτόριο του δασκάλου και σιγοντάρώντας στην αναζήτηση νέων μελωδιών για καινούργια τραγούδια. Απ' το θίασο δεν λείπουν και οι γυναίκες. Η Ιωάννα, απ' το Ντέφι, που εδώ και ενάμισι χρόνο καταγράφει συστηματικά σε καθημερινή βάση το βίο του, η Ευγενία που είναι εκεί συνεχώς και τον τροφοδοτεί με ό,τι έγραψε το προηγούμενο βράδυ και βέβαια η κυρία Ρούλα που κρατάει το σπίτι και το μαγαζί τους στο Αιγάλεω και όλη γενικά την υποδομή της οικογένειας. Κι έτσι, αρμονικά και γλυκά, προχωράνε η ορχήστρα, το τραγούδι, ο δίσκος, το βιβλίο...

Σ' αυτό το σημείο, εισέρχεται στη σκηνή κι ο Παντελής απ' την εταιρεία, που θέτει την Ελεντίτσα στη διάθεση του δασκάλου και ρυθμίζει τα της έκδοσης του δίσκου.

Αυτός λοιπόν ο δίσκος έχει τόσα που λείπουν απ' το 95 τοις εκατό των δισκοπαραγωγών, που οι αδυναμίες των εκτελέσεων απλώς επαληθεύουν τη δύναμή του.

Το αίσθημα, οι ζαμπετέϊκες μελωδίες, οι "ομιλούντες" στίχοι και η απλότητα του λαϊκού τραγουδιού είναι όλα παρόντα κι ας μην ευνοεί η βιομηχανία τέτοιες τρυφερότητες και η τηλεόραση του δίντεο κλιπ τόση αλήθεια.

Παραδοσιακά "Πέρασμα στα Κύθηρα"

Τραγουδούν: Ν. Οικονομίδης - Μ. Κωχ - Κ. Παπαδόπουλου - Ε. Χάρου - Β. Πρωτονοταρίου - Βρ. Κυπριώτης.

"Ο ξένος μες την ξενητεία
πρέπει να βάλει μαύρα
γιά να ταιριάζει η φορεσιά
με της καρδιάς τη λαύρα"

Κάθε φορά που με αγγίζει η χάρη, η ομορφιά, η αλήθεια, η γνησιότητα, νοιώθω τέτοια αγαλλίαση που είμαι οπισθοδρομικός, που με κάνει να ξεχνάω όλο το λούστρο του σύγχρονου δυτικού μας πολιτισμού και να ντρέπομαι και λίγο γιά τις καθημερινές δελεαστικές χαυνωτικές ασήμαντες καταναλωτικές προσφορές του, γιά χάρη των οποίων υποκύπτω και σπαταλάω φαιά ουσία, καιρό και ενέργεια.

Και τι άλλο να πω γιά το συγκεκριμένο -διπλό- δίσκο: όταν μόνο ένα νησάκι έχει τέτοιο θησαυρό, τότε θα προλάβω έστω να μυρίσω κάτι απ' τα τόσα νησάκια αυτού του ευλογημένου τόπου; Ας είναι καλά τα παιδιά της "Μυρτιάς" (Σύλλογος Μητάτων Κυθέρων) που δεν έμειναν στα λόγια, όπως τόσοι άλλοι από συλλόγους που μαραζώνουν με σχέδια και υποσχέσεις ανεκπλήρωτες. Ας είναι καλά κι ο Νίκος Οικονομίδης που θυθίστηκε στα έγκατα της ψυχής του νησιού γιά να αναδυθεί μ' ένα θαυμάσιο υλικό που του έδωσε ένα νέο σώμα χωρίς να αρνηθεί το παληό του.

Μόνο γιά καλόγουςτους.

ΥΓ. 1. Πολύ καλή η Μαρίζα και εκφραστικότεροι όλοι οι ερμηνευτές.

ΥΓ. 2. Αναζητήστε τον στα κεντρικά δισκάδικα.

Μιχάλης Δασκαλάκης "Μια βραδιά στο Μιχάλη Δασκαλάκη"

(ανεξάρτητη παραγωγή)

Να ένας αυτάρκης άνθρωπος του 1990! Έστησε το σπίτι του και το μαγαζί του στο κτήμα του στο Πικέρμι και πέρασε τα χρόνια του παίζοντας

και τραγουδώντας γιά τους λίγους φίλους του που δεν τον άφησαν ποτέ. Όπως ο Χάρης*, που χωρίς να έχει καμμία σχέση με το τραγούδι, ηχογράφησε το δάσκαλο, επιμελήθηκε την παραγωγή και προχώρησε στην έκδοση ενός -διπλού- δίσκου ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΙΛΟΥΣ!

Τα τραγούδια είναι γνωστά και θαυμάσια (αν και το υπουργείο Προεδρίας τα βρήκε επιλήψιμα και απαγόρευσε δύο απ' αυτά!), οι εκτελέσεις "αθώες" και ο δίσκος ένα ντοκουμέντο μιας "ατμόσφαιρας" που υποχωρεί κάτω απ' το νέφος του σύγχρονου κόσμου.

ΥΓ. Σ' ένα 30-σέλιδο ένθετο ο Παναγιώτης Κουνάδης σχολιάζει εμπειριστικώς -κάτω απ' τους στίχους- τα τραγούδια.

* Ο Χάρης Κουρής είναι πρόεδρος του Ινστιτούτου Καταναλωτών (ΙΝΚΑ).

Στέλιος Ελληνιάδης

Διονύσης Τσακνής "Αλήτης καιρός"

(συμμετέχουν: Γ. Νταλάρας, Δ. Γαλάνη, Ελ. Τσαλιγοπούλου)
ΑΚΤΗ

Ανάμεσα στις χαμηλόφωνες λέξεις που εκφράζουν υπαρκτά αναζητήσεις με πρωτίστη αιχμή "τον έρωτα που καίει" και ρυθμούς που πασχίζουν να εκφράσουν "ρωγμές" με ό,τι βαθύ, εσωτερικό μπορεί να σημαίνει αυτό, βρίσκεται ο "Αλήτης καιρός" του Διονύση Τσακνή.

Όσοι αφομοίωσαν την ουσία και το κλίμα του "Ίσως φταίνε τα τραγούδια" και σ' αυτιά τους ηχεί ακόμη το "Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον" δεν θα εκπλαγούν από τον "Αλήτη καιρό" παρά μόνο στο δεύτερο τραγούδι "Mass media" που σίγουρα δε θάναι πρώτο στο air-play των ραδιοφωνικών

σταθμών που ο δημοσιογραφικός λόγος χειρίζεται την "αγραματοσύνη" του φιλοθεάμονος κοινού.

Γιά τα ιδιωτικά τηλεοπτικά κανάλια ούτε λόγος να γίνεται. Επιπλέον στοιχείο στο εν λόγω τραγούδι η ερμηνεία της Δήμητρας Γαλάνη, απαλλαγμένη απ' οτιδήποτε "κομψό" που θα άμβλυε το πνεύμα του τραγουδιού.

Ο "Νοέμβρης"; προσωπική κατάθεση κι αυτό είν' όλο, ας μην υπερβάλλουμε γιά ό,τι η κοινωνία μας έλυσε από μόνη της, όπως το έλυσε βεβαίως καθότι ο "αριστερός καρυωτακισμός" δεν μπορεί να χαρακτηρίσει αυτό που πληκτικά αποκαλείται "γενιά".

Ο Τσακνής είναι η πλέον ώριμη περίπτωση τραγουδοποιού που μιλάει γιά τα "μέσα και τα έξω μας" χωρίς να φτηναίνει το υλικό του ή ακόμη να καναλιζάρει τον παρορμητισμό του (αυτό γιά άλλους μπορεί νάναι κακό, γιά μένα είναι καλό...). Μόνο που με τον "Αλήτη καιρό" μιά τριλογία ("Τρίτο μάτι", "Ίσως φταίνε τα τραγούδια") φαίνεται να ολοκληρώνεται κι από κει και πέρα οι ίδιες ανησυχίες μέσα από τα ίδια εκφραστικά σχήματα δεν θα προσθέσουν... Αν ο Διονύσης ξεκινούσε κάπου στο '78 σήμερα θάτανε αλλιώς τα πράγματα και γιά τον ίδιο και γιά το χώρο που εκφράζει. Επειδή όμως, ουσιαστικά, μετά το "Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον" τα πράγματα πήραν το δρόμο τους, αυτός ο δρόμος θάναι μακρύς και η "εκπλήξη" οφείλει να βαθύνει τις ρωγμές και γιατί όχι... να τις κλείσει κιόλας...

Δημήτρης Χατζόπουλος

Στην ελληνική δισκογραφία εκδηλώνονται καθώς φαίνεται, δύο τάσεις ως προς το ύφος και το περιεχόμενο ενός δίσκου.

Η μία είναι είδος εργολαβίας όπου ένας συνθέτης και ένας στιχουργός αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν 12 τραγούδια γιά κάποιον τραγουδιστή και η άλλη να γίνει συλλογή τραγουδιών σ' ένα στυλ τσαλαбуτήματος από δω κι από κει ωστόσο συμπληρωθεί ο επιθυμητός αριθμός των 11 ή 12. Βεβαίως δεν αναφερόμαστε σε έργα που προκύπτουν από την έμπνευση μεγάλων δημιουργών, μιά που αυτά σπανίζουν πιά, ούτε και στις συλλογές επιτυχιών που δεν μας ενδιαφέρουν. Μένοντας στις δύο κατηγορίες που

προαναφέραμε, βλέπουμε ότι οι ολοκληρωμένες εργολαβίες αποφέρουν για την ελληνική μουσική αποτελέσματα ανάλογα με αυτά που απόφεραν οι εργολαβίες της πολυκατοικίας και των αντιπαροχών στην πολεοδομία.

Έτσι, αν δούμε την ελληνική δισκογραφία "από ψηλά" σήμερα, έχει εικόνα ανάλογη με αυτή της τερατούπολης που ζούμε. Οι ελάχιστες εξαιρέσεις "ανθρώπινων σπιτιών" και ελαχιστότατες νησιδών πρασίνου, απλώς επιβεβαιώνουν τη θλίψη του κανόνα ή αν θέλετε τον κανόνα της θλίψης. Και δεν θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά εφ' όσον οι εργολάβοι που διεκπεραιώνουν αυτές τις δουλειές είναι μετρημένοι στα δάκτυλα (γκυστοί και μη εξαιρετέοι) κι αναλαμβάνουν την ευθύνη για την παρουσίαση προσωπικών δίσκων, διαφορετικών τραγουδιστών. Ο νούν, νοείτω...

Στη δεύτερη κατηγορία θα ταίριαζε η λέξη ανεμομαζώματα, χωρίς απαραίτητα και τη δεύτερη που συνοδεύει την παροιμία, κι απ' όπου ενόστε προκύπτει και κανένα όρσοερό αεράκι.

Κάποιοι απ' τους δίσκους που θα παρουσιάσουμε παρακάτω μοιάζει να εντάσσονται σε μια από τις δύο κατηγορίες, θα μπορούσαν όμως να αποτελούν και εξαιρέσεις τους.

Ελευθερία Αρβανιτάκη
"Μένω εκτός"
POLYGRAM

Ένας αναμφίβολα ενδιαφέρων δίσκος που αν και αποτελείται από συλλογή μελωδιών και στιχουργημάτων ετερό-

κλήτων σε πρώτη "ανάγνωστη-ακρόαση", έχει την τύχη να ερμηνεύεται από την όλο και καλύτερη Ελευθερία μας και να ενορχηστρώνεται με δεξιοτεχνία απ' το Νίκο Αντύπα. Οι μουσικές του Ara Dinkjian από τους "Night Ark" ("Picture" και "Home coming") είναι δύο μικρά αριστουργήματα, όπως και το παραδοσιακό τσιγγάνικο απ' την ταινία του Μενέλαου Καραμαγγιώλη "Rom".

Τα λόγια της Λίνας Νικολακοπούλου και στα τρία αυτά τραγούδια, "Μένω εκτός", "Δυνατά" και "Καθρεφτίζω το νού", ευτύχησαν, αν λάβει κανείς υπ' όψη του την υπερπαραγωγικότητα της στιχουργού τον τελευταίο καιρό. Στο δίσκο και μιά μικρή ζωγραφιά του Zoran Simganovic από την ταινία "Φύλακας άγγελος" σε σκηνοθεσία Goran Pascalgevic, "Ομορφή μου αγάπη", σαν εισαγωγή σ' ένα ωραίο τραγούδι του Αντώνη Μιτζέλου, όπου στα λόγια της Λίνας βρίσκουμε μαζεμένες τις περισσότερες εξυπνάδες του δίσκου, "Με το ίδιο μακίω".

Ο δίσκος συμπληρώνεται με άλλο ένα τραγούδι των Μιτζέλου-Νικολακοπούλου, ένα του Γιώργου Ζήκα, ένα μέτριο τραγούδι του Νίκου Ευδάκη και του Θεόδωρη Γκόνη και τρία των Νικολόπουλου-Νικολακοπούλου, που στα δύο απ' αυτά ανακαλύπτουμε τη συνταγή του "σουξέ" και μας παραπέμπουν ίσως στις φήμες του "Μη μιλάς, μη γελάς, κινδυνεύει η Ελλάς". Όπως και νάναι είμαστε με την καλύτερη Ελευθερία...

Άλκηστις Πρωτοφάλη
"Παραδέχτηκα"
POLYGRAM

Μία υπερπαραγωγή με την καλύτερη έννοια του όρου, όπου συναντάμε την αφρόχρεμα μιάς ελληνογιουγκοσλαβικής συνάντησης, μιά που παίζουν

οι καλύτεροι μουσικοί την καλύτερη μουσική. Αριστουργηματικές συνθέσεις του Goran Bregovic ή διασκευές του σε παραδοσιακά τσιγγάνικα, οι περισσότερες γνωστές μας απ' την ταινία του Εμίρ Κουστουρίτσα "Ο καιρός των τσιγγάνων". Τα λόγια της Λίνας Νικολακοπούλου υπολείπονται κατά πολύ των απαιτήσεων της μουσικής, σαν βενζινάδικα στα σύννεφα, σαν καρδιές παλιοςίδερα, σαν θεός πάνω απ' τ' άδικο που παραδέχτηκε δυό σκυλιά που τρέχανε. Θεός αν είναι...

Ακόμα και άριστος αν είναι ο στίχος κι αν συγχωρέσουμε τους εξυπνακισμούς του σ' ένα σύγχρονο τραγούδι, δε νομίζουμε πως ταίριαζει σε τέτοια αριστουργήματα. Γι' αυτό στα τραγούδια που μετάφρασε η Λ. Νικολακοπούλου, η διαφορά είναι ολοφάνερη και η "αισθητική" τους δεν μας προσβάλλει. Κορυφαίο παράδειγμα το "Τριανταφυλλάκι".

Εξαιρετική στιγμή του δίσκου το "Σ' αγαπώ", που αναφέρεται σαν τραγούδι του Αριστείδη Μόσχου, ενώ το Μάρτη του '84 το βρήκαμε τραγουδισμένο από τον Γιάννη Πάριο στη "Μοναξιά" του, όπου αναφερόταν σαν τραγούδι του Βαγγέλη Κονιτόπουλου. Συνεπώς "δικαιούμεθα διά να πιστεύουμε" ότι πρόκειται για παραδοσιακό μικρασιατικό ή νησιώτικο που διασκευάστηκε και στις δύο περιπτώσεις από τους έτσι κι αλλιώς καλούς μας μουσικούς. Στο ίδιο τραγούδι, όπως και στο "Τριανταφυλλάκι", η Άλκηστις Πρωτοφάλη γίνεται εξαιρετική σώζοντας έτσι όλο το δίσκο της, αφού οι ερμηνείες στα άλλα τραγούδια είχαν ένα ύψος "μάγικο" ή "ρεμπέτικο", πάντως όχι "τσιγγάνικο". Να μην παραλείψουμε να πούμε ότι δίπλα στους οκτώ γιουγκοσλάβους μουσικούς και στους 18 έλληνες, τραγούδησαν εξαιρετικές δεύτερες ή έκαναν φωνητικά πέντε τραγουδιστές. Ο Κ. Μακεδόνας, ο Π. Γαϊτάνος, βεβαίως η Ελευθερία και η μεγάλη κυρία, η ξεχασμένη (και νάταν η μόνη) Ανθούλα Αλιφραγκή. Στο "Σ' αγαπώ" οκταμελής χορωδία του Αρ. Μόσχου, με πρώτο τον ίδιο. Χωρίς να θεωρηθεί υπερβολή και επειδή η Άλκηστις είναι καλή τραγουδίστρια, μπορούμε να πούμε εν τέλει πως για τα τραγούδια του Goran Bregovic δεν ήταν η καταλληλότερη να τα ερμηνεύσει.

Νίκος Παπάζογλου "Σύνεργα" ΛΥΡΑ

Ένας φίλος απ' τη Θεσσαλονίκη που πάντα κάτι καλό θα τραγουδήσει. Στον τρίτο προσωπικό του δίσκο, τραγουδά του Ορφέα Περίδη, του Γιώργου Ζήκα και της Βάσως Αλαγιάννη και πέντε δικά του, όπου στα τέσσερα τα λόγια είναι του Τακούλη Σιμώτα. Η "Ταχεία Θεσσαλονίκης" είναι πλέον αμετακλήτως "Λοξή Φάλαγγα" κι αποτελείται από εξαιρετικούς μουσικούς. Οι ενορχηστρώσεις, η παραγωγή και η ηχογράφηση στο "Αγροτικόν" της Τούμπας -στη γειτονιά του ΠΑΟΚ- φέρνουν κάτι από τον αέρα του Βαρδάρη. Το "Χάρτινο καραβάκι" (Παπάζογλου-Σιμώτας), ο "Μανδραγόρας" (Γ.Ζήκα), "Μάτια μου" και "Φεύγω" (Ορφ. Περίδη) από τα καλύτερα τραγούδια στις δουλειές του Παπάζογλου. Ένας αληθινός και ολοσπρόγγυλος δίσκος με εξώφυλλο της Ρωξάνης και τραγούδια που μας μεθάνε. Το νου σας λοιπόν. "Συμβουλή του Πυθαγόρα, προσοχή στο Μανδραγόρα". Ο τελευταίος χρησμός της Πυθίας λειτουργεί σαν προειδοποίηση. "Ουκέτι Φοίβος έχει καλύβαν, ού μάντιδα δάφνην, ού παγάν λαλέουσα. Απέσβετο και λάλλον ύδωρ". Ευτυχώς τίποτα δεν "απέσβετο" ακόμη. Θα το παλέψουμε.

Σωκράτης Μάλαμας "Παραμύθια" ΛΥΡΑ

Ο δεύτερος προσωπικός δίσκος του κιθαρίστα του Νίκου Παπάζογλου, λόγια, μουσική και ενορχηστρώσεις από τον ίδιο. Κι αυτός σπρόγγυλος δίσκος απ' το "Αγροτικόν" του ΠΑΟΚ, όπου ο Σωκράτης Μάλαμας τραγουδάει τα "Παραμύθια" του με τον ίδιο τρόπο που τον γνωρίσαμε και στις "Ασπρόμαυρες ιστορίες". Το "Παραμύθι" της "Κίρκης" τραγουδά ο Ν.Παπάζογλου (με την ευκαιρία να ζητήσουμε κι εμείς απ' τη μάγισσα να ξανακάνει τα γουρούνια ανθρώπους). Στο δίσκο συμμετέχει και η Μελίνα Κανά, μία σίγουρα καλή νέα τραγουδίστρια. Από τη θλίψη που σε πρώτο άκουσμα αναδεικνύεται απ' τα τραγούδια του δίσκου, σίγουρα μπορούμε να αντλήσουμε την αισιοδοξία αυτών που έχουν κάτι να πούν. Ακόμα κι αν είναι "μονόλογοι τρελών" ή "μιά βόλτα στα βαθιά", ακόμα κι αν υπάρχουν "ποντίκια στην αγορά", ακόμα κι αν γιά να ξεφύγουμε απ' την "αράχνη" "κυνηγάμε τη σκιά μας". "Καληνύχτα μαλάκα, η ζωή έχει πλάκα". Σωκράτη "πάμε να φύγουμε". Που να πάμε όμως με τέτοιο "καιρό". "Κανένας δεν ξέρει", εδώ θα μείνουμε έστω και ζητιανεύοντας. Καλύτερα "ζητιάνος παρά υπουργός ...

Ελένη Βιτάλη "Δρόμοι που αγάπησα" ΑΚΤΗ

Η μέτρια -στο πόδι- ηχογράφηση μέτρους του προγράμματος στο "Μετρό" δεν κατάφερε να μειώσει στο ελάχιστο μιά εκπληκτική τραγουδίστρια, που μπορεί να τραγουδήσει οτιδήποτε με μοναδικό τρόπο και να το κάνει δικό της. Ευδάκη, Τσακνή, Σταυριανό, Κουνάδη, Γαβαλά, Παπαϊωάννου και παραδοσιακά και Πανούση και

Σαββόπουλο και Ασιμο (με -η- γίνονται άσημοι αυτοί που φτιάχνουν τα εξώφυλλα) και A.L.Webber.

"Κουβαλώ κι εγώ μέσα μου το λαϊκό τραγούδι, που με ανέθρεψε. Στο ένα μου χέρι κρατώ κάποια τραγούδια που αγάπησα και το άλλο μου χέρι τόχω πάντα ελεύθερο και άδειο, γιατί δεν ξέρω τι δώρο θα μου βάλει στην παλάμη μου ο Θεός. Ναι, ένα χέρι άδειο κάτι περιμένει. Κι όταν κάτι περιμένεις, πάντα κάτι έρχεται. Στο δίσκο αυτό, όπως είναι φυσικό, δεν συμπεριλαμβάνονται όλα τα τραγούδια που έχω αγαπήσει, ούτε καν όλα τα τραγούδια της παράστασης...", γράφει η Ελένη, που ερμηνεύει εκπληκτικά τα 12 τραγούδια του δίσκου, κάνει ό,τι θέλει με τη φωνή της, (είναι η ψυχή της άλλωστε που τραγουδάει) και φτάνει στην κορύφωση με "Το τραγούδι των γύφτων" (ένα καταπληκτικό τραγούδι του Διονύση Τσακνή, και να η φωνή γιά τσιγγάνικα) και το "Πέντε Έλληνες στον Αδη", με τα οποία και κλείνει ο δίσκος, αφήνοντας μια πόρτα ανοιχτή στις ελπίδες μας γιά τα τραγούδια και τους δρόμους που αγαπήσαμε. Η Ελένη Βιτάλη είναι πολύ μεγάλη τραγουδίστρια.

Μανώλης Μητσιάς "Είμαι καλά ευχαριστώ" Σταμάτη Σπανουδάκη ΑΚΤΗ

"Λαλαλαλαλαλαλα, Λαλαλαλαλαλαλα, Λαλαλαλαλαλαλα, λαλαλαλααααα. Είμαι καλά, είμαι καλά, πολύ καλάααααα, για σας το ιμνιόδιο επιθυμώωωωω, λαλαλαλα....". Ξαναθυμηθήκαμε το Μίκη Θεοδωράκη στα τραγούδια του Αγώνα, μόνο που δεν έχουμε αγώνα τώρα (ούτε συνεχίζεται, ούτε -πολύ περισσότερο- διακαίονεται...) και τα τραγούδια είναι λίγα. Το μήνυμα του Σταμάτη Σπανουδάκη απ' το Λιόπεσι ελήφθη. Τι πλουραλισμοί, τι πολυφωνίες, τι ραδιό-

φωνα, MASS MEDIA, τι δόξες, τι σου-
ξέ, τι λεφτά, τι "καιρός"... "Μιά ματιά"
μπορεί να μας πείσει και πάνω από
"τρεις φορές" πως "είναι κάτι μέρες" που
είμαστε "αριθμοί" σε "περίπατο". "Ποιός
μπορεί" να βρεί το "γιατί". "Μαριάννα"
"τι να πω", "είμαι καλά ευχαριστώ". Ο
Μανώλης Μητσιάς παραμένει πάντα
στους κορυφαίους μας τραγουδιστές και
τα τραγούδια του Σταμάτη
Σπανουδάκη είναι καλύτερα απ' τα
αμέσως προηγούμενα. Όταν του ζητή-
σαμε μία αφιέρωση στο εξώφυλλο, πά-
ντως πάντα χαμογελαστός και σε με-
γάλα κέφια, μας έγραψε μία λέξη:
ΣΚΑΤΑ.

"ΣΤΑΜΑΤΗ ΦΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ. ΣΤΟΠ. ΤΟ
ΧΟΥΜΕ ΜΥΡΙΣΤΕΙ. ΣΤΟΠ.
ΩΣΤΟΣΟ ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ. ΣΤΟΠ.
ΓΡΗΓΟΡΗΣ". Ο Θεός είναι μεγάλος.

Λαυρέντης Μαχαιρίτσας
(συνμ.: Γιώργος Νταλάρας)

"Διδυμότειχο blues"
MINΩΣ-EMI

Πρόκειται για έναν συμπαθητικό δί-
σκο με δύο-τρία πολύ καλά τραγούδια
σε λόγια του Γιάννη "Μπαχ" Σπυρό-
πουλου, του Γιάννη Προεστάκη (γνω-
στού μας απ' τα κουκλοθέατρα στο
"Μετρό") κι ένα τραγούδι του Lucio
Battisti με λόγια της Αφροδίτης
Μάνου. Βέβαια την παράσταση κλέ-
βει το "Διδυμότειχο blues" (και ζεϊμπέ-
κικο και ροκ) όπου νάτος πάλι ο
Γ.Νταλάρας, συνέχεια στις guest συμ-
μετοχές του σε δίσκους, δίπλα στις νέες
του εμφανίσεις σε συναυλίες για την
άμυνα της Κύπρου, δίπλα στην εμφά-
νισή του στη συναυλία της Ροντρίγκεζ,
δίπλα στη φωτογράφισή του με τον
Σιμόν Πέρεζ - ο αναμφίβολα μεγάλος
έλληνας τραγουδιστής, αφού χρόνια
τώρα είναι στην κορυφή, επιδίδεται σ'
ένα εξαντλητικό για τον ίδιο και κου-
ραστικό για το κοινό του "οδερ ντόουζ",
τη στιγμή που μάλιστα δεν "απειλεί-

ται" από κανέναν. Το παιχνίδι γίνεται
επικίνδυνο, ως γνωστό η υπερβολική
δόση σκοτώνει. Να μην ξεχάσουμε τη
συμμετοχή του Γ. Νταλάρα στην
"Ερωτική πρόβα" του Δ. Λάγιου και
στον "Αλήτη καιρό" του Δ.Τσακνή.

Χειμερινοί Κολυμβητές
"Οι Δακοκτόνοι"
ΛΥΡΑ

Μία καταπληκτική δουλειά με αλη-
θινά τραγούδια, που έγραψαν, έπαιξαν
και τραγούδησαν ΑΝΘΡΩΠΟΙ που
έχουν μείνει μακριά απ' τη μόλυνση
του περιβάλλοντος, την αστυφιλία και
τις λυκοφιλίες και που αν και ποζάρουν
στο εξώφυλλο βουτηγμένοι στη λάσπη
των λουτρών του Μ.Αλεξάνδρου στους
Φιλιππούς (Δακοκτόνοι βλέπετε και
όχι μόνο...) λάμπουν από μία καθαρό-
τητα πρωτόγνωρη για την εποχή και
τις μόδες και ευτυχώς ντεμοντέ ως
προς τα νέα μας ήθη. Δεν θα ξεχωρί-
σουμε κανένα τραγούδι, γιατί όλος ο δί-
σκος "είναι ένα", αφιερωμένο στη μνή-
μη του Τάσου Βαλκάνη και του
Παναγιώτη Πάσπα. Τα τραγούδια
γράφτηκαν από τον Αργύρη
Μπακιρτζή με τη βοήθεια του Ισιδώρου
Παπαδάμου και του Μιχάλη Σιγανίδη,
ενώ πέντε είναι του νεότερου μέλους
των "Χειμερινών Κολυμβητών", του
μόλις 80χρονου μπάρμπα Σταύρου
Καραμανιόλα, από τη Θάσο, και σε
χρονική περίοδο μεγαλύτερη του μισού
αιώνα (από το 1926 μέχρι το 1990).
Όπως προκύπτει και εδώ η χειμερινή
κολύμβηση και η δακοκτονία θα μπο-
ρούσαν να μας βοηθήσουν να βελτιώ-
σουμε την "υγεία μας". ΚΑΤΩ Ο
ΔΑΚΟΣ! Και ο δράκος επίσης...

Γρηγόρης Ψαριανός

Δημοτικά Τραγούδια
"10 Χρόνια - Λαϊκός
Χειμώνας"

Συλλογή - επιμέλεια : Γιώργος Μελίκης.
ΛΥΡΑ

Ήταν φανερό, από τους δυο προηγού-
μενους "Λαϊκούς Χειμώνες", ότι ο
Γιώργος Μελίκης κατέγραφε με ξεχω-
ριστή επιμέλεια και σοβαρότητα, παρα-
δοσιακά τραγούδια της Μακεδονίας,
Θράκης και Προποντίδος, χρησιμοποιώ-
ντας άγνωστους αλλά σπουδαίους τρα-
γουδιστές και μουσικούς, όλους ερασιτέ-
χνες. Αυτό συνεχίζει με την ίδια σοβα-
ρότητα, στη νέα έκδοση του "Λαϊκού
Χειμώνα", όπου επιπλέον παρατηρούμε
και κάποια εκφραστική ανανέωση όσον
αφορά τις ενορχηστρώσεις, όπου τείνει
να εστιάσει σε μια σύγχρονη προσαρμο-
γή του παραδοσιακού τρόπου. Ακόμα,
η βελτιωμένη τεχνική υποστήριξη συμ-
βάλλει σ' ένα πληρέστερο - συγκριτικά
με πριν - δισκογραφικό αποτέλεσμα.

Ομως, υπάρχει και ο φόγος δυστυ-
χώς και που δεν είναι άλλος από την
σε απαράδεκτο βαθμό έλλειψη στοιχεί-
ων στο εξώφυλλο, που φτάνει στην μη
αναφορά ονομάτων τραγουδιστών και
μουσικών, πράγμα πρωτοφανές!

Κατά τ' άλλα, ο δίσκος είναι εξαιρε-
τικός και δικαιούται μιας θέσης σε κά-
θε... Ελληνοκεντρική δισκοθήκη.

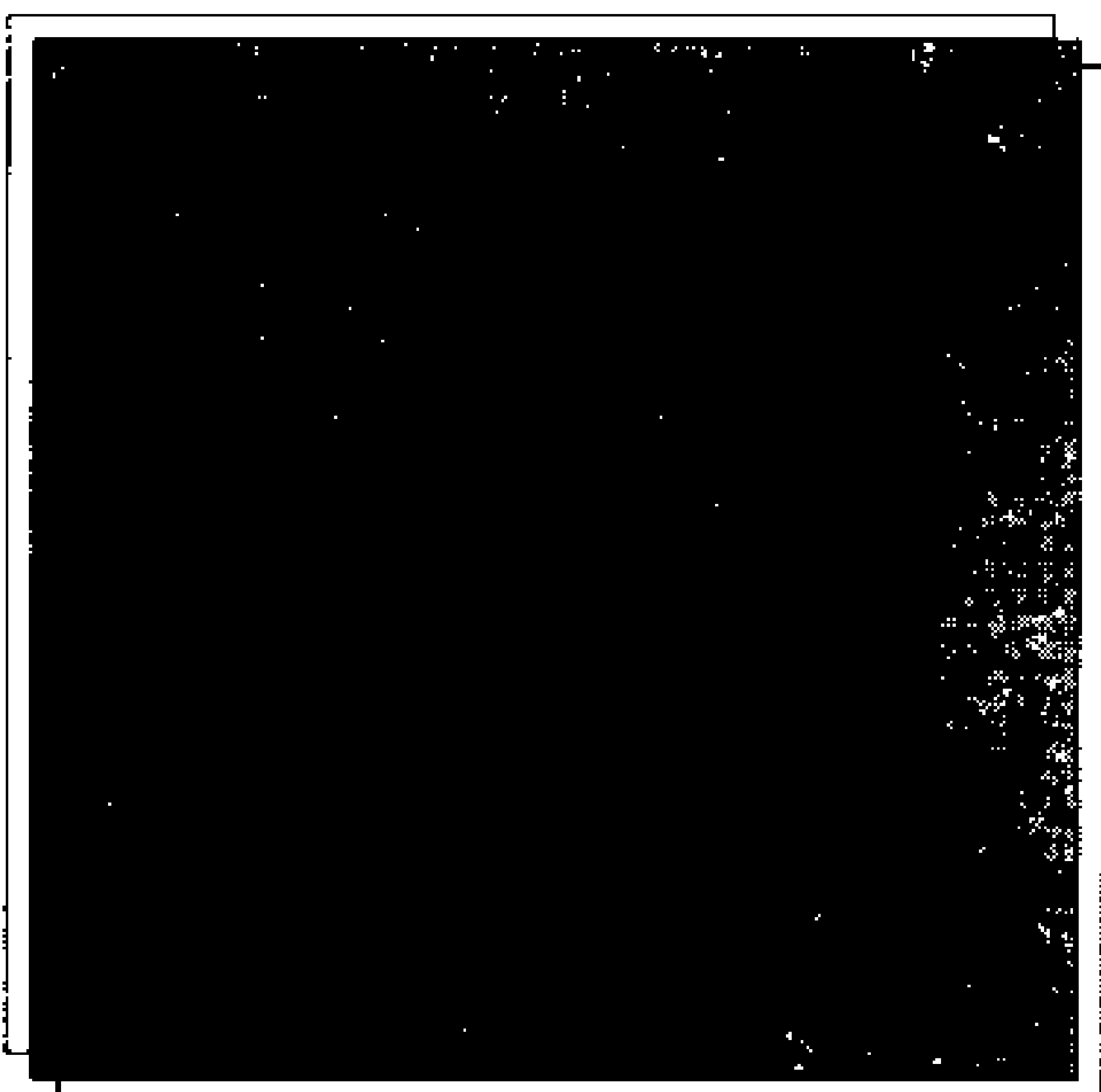
Πέτρος Δουρδουμπάκης

" Το φλυτζάνι "

ΛΥΡΑ

Ενδιαφέρουσα παρουσία ο Πέτρος Δουρδουμπάκης, από τους τραγουδοποιούς που προτείνουν κάποια ανανέωση στο σύγχρονο Ελληνικό τραγούδι. Ο νέος του δίσκος, "Το φλυτζάνι", βεβαιώνει αυτή την επιλογή του.

Ο Πέτρος Δουρδουμπάκης χρησιμοποιεί καλά υλικά από λόγο και ήχο, διακριτικά και χαμηλότονα, τα οποία ίσως "χαλيناγωγεί" υπέρ του δέοντος. Σχηματικά θα λέγαμε, πως αν αφήσει να ξεχειλίσει λίγο το "φλυτζάνι" του, τα τραγούδια του θα αισθανθούν περισσότερο λυμένα, άρα περισσότερο κινητικά, κάτι που θα τους προσδώσει άλλον αέρα...

Ρος Ντέιλι

" Χοροί "

B.M.G

Ο Ρος Ντέιλι, θα μπορούσαμε να πούμε σχηματικά, πως είναι ένας καλός αγωγός μουσικής, από την Ανατολή ως τα μέρη μας και συνάμα καταλύτης των πληροφοριών αυτών, τις οποίες διεργάζεται με περισσή σχολαστικότητα, ευσυνειδησία και γκώση. Οι προθέσεις του βρίσκουν δικαίωση στο αποτέλεσμα και αυτό συνιστά παραγωγή έργου για τον Ιρλανδό μουσικό, που έχει "σκαλίσει" τις μουσικές αυτές σε μεγάλο βάθος.

Οι "Χοροί" του Ρος Ντέιλι, είναι συνθέσεις που έχουν προέλθει από τέτοιες διεργασίες. Αποτελούν δε χορευτικά υποδείγματα όσον αφορά την ταύτιση μουσικής και κίνησης. Η ακρίβεια των ρυθμών προϋποθέτει στον χορευτή ανάλογη ψυχοσωματική αγωγή, έκφραση της μουσικότητας του σώματος. Ο Ρος το φροντίζει αυτό, ώστε το αποτέλεσμα να δημιουργεί την ατμόσφαιρα για την τελετουργία του χορού.

Κατατοπιστικό το σημείωμα του

συνθέτη στο οπισθόφυλλο, αλλά θα ήταν απαραίτητη μία προσπάθεια αναφοράς κάποιων στοιχείων για χορούς άγνωστους όπως ο Σιλίφκιέ και ο Αζέρι.

Φλέρυ Νταντωνάκη

Στα "Λειτουργικά"

του Μάνου Χατζιδάκι

ΣΕΙΡΙΟΣ

Τα τραγούδια ήταν η αφορμή.

Μια φωνή, ένα πιάνο.

Η Φλέρυ Νταντωνάκη και ο Μάνος Χατζιδάκις.

Ούτε ορχήστρα, ούτε στούντιο, κονσόλες, κανάλια και υψηλές πιστότητες. Μόνο το ταλέντο τους, σε υψηλή πιστότητα.

Αυτό αρκεί, για να υπάρξει έργο τέχνης.

Ο Μάνος Χατζιδάκις έχει την (συν) ευθύνη στην πρόκληση του γεγονότος.

Η Φλέρυ Νταντωνάκη κατέχει και χρησιμοποιεί το τελειότερο όργανο: τη φωνή. Τη φωνή της ψυχής της. Όμως αυτό δεν αρκεί για την μαγεμένη του φεγγαριού.

Η σοφία του ενστίκτου στο οποίο επαφίεται, της προσδίδει την χάρη και την ικανότητα για απόλυτο έλεγχο της στιγμής που συμβαίνει. Δυσανάγνωστα συνήθως και φαινομενικά αταίριαστα για όλους εμάς.

Για να έλθει κάποτε το πλήρωμα του χρόνου, ν' αποστάξει ό,τι θεωρήθηκε αταίριαστο και να το αποδώσει λαμπρό και ανέγγιχτο, σε μια νέα διαδρομή. Γιατί όλα τούτα; Παρένθεση...

Κινηματογράφος ΙΡΙΔΑ, Φθινόπωρο του '75, πολιτική εκδήλωση για την Πορτογαλική επανάσταση των γαρυφάλλων, από οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Μεταδίκτατορική Ελλάδα - όλος ο κόσμος στα πόδια μας...

Μετά τις ομιλίες, τους χαιρετισμούς, τα συνθήματα, το - απαραίτητο - καλ-

λιτεχνικό πρόγραμμα. Ήταν ο Π. Τζαβέλας, η Μ. Παπαδοπούλου, ο Μ. Μαριδάκης, ο Α. Σφακιανάκης και άλλοι που δεν θυμάμαι. Ήταν και η Φλέρυ Νταντωνάκη, "Εμπρός της γης οι κολασμένοι", "Στ' άρματα στ' άρματα", "Εργάτες, αγρότες και φοιτητές", "σε άλλο Αλιβέρι λαού θα πέσει χέρι", υψωμένες γροθιές, επαναστατική έξαρση, διεθνιστική αλληλεγγύη...

Πήρε η Φλέρυ το μικρόφωνο, έδωσε το τέμπο στον κιθαριστή και όρθωσε το τραγούδι της:

"Έχε γεια καϊμένη κόσμε
έχε γεια γλυκειά ζωή...

.....
στη στεριά δεν ζει το ψάρι
ούτε ανθός στην αμμουδιά...."

Στην αίθουσα κάτω, η επανάσταση βρίσκεται σε αμηχανία...

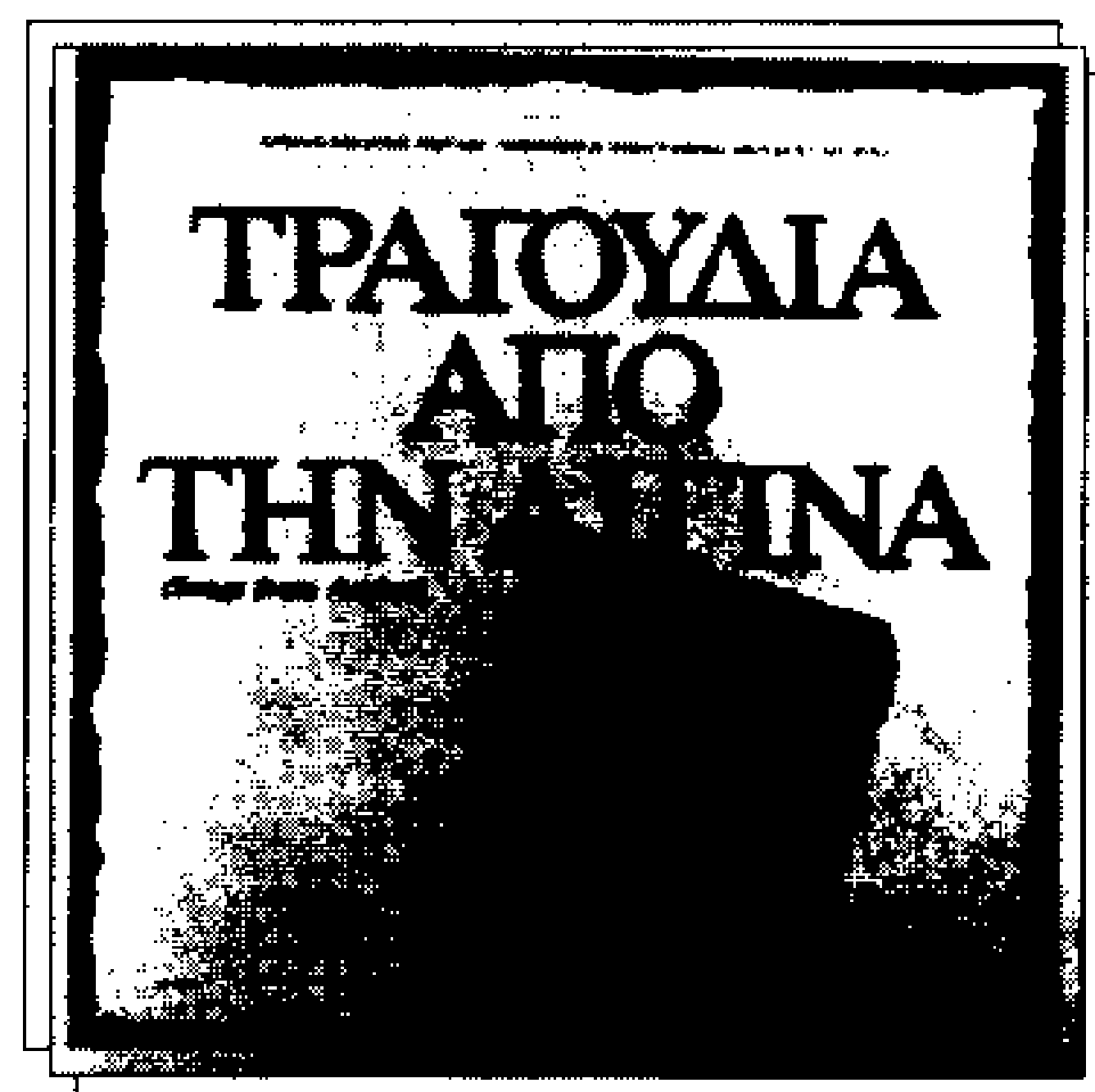
Κάποια μουλωχτά χαμόγελα παγώνουν.

Σιωπή μέχρι να κόβεται η ανάσα.

Μας είχε πάρει στον λαιμό της - κυριολεκτικά. Κανένας δεν μπορούσε να συλλάβει λογικά αυτό που συνέβη, όμως το είχαν αποδεχτεί όλοι, αιχχάνα έστω. Η επανάσταση είχε "έξημερωθεί"... Κλείνει η παρένθεση.

Οι μνήμες αυτές αναβίωσαν με την ακρόαση της Φλέρυς Νταντωνάκη στα "Λειτουργικά" του Μάνου Χατζιδάκι.

Το πλήρωμα του χρόνου απέσταξε αυτό που θεωρήθηκε τότε αταίριαστο και με την μαρτυρία τούτη το παραδίδει λαμπερό και ανέγγιχτο, για μιαν άλλη διαδρομή.

"Τα τραγούδια της Αίγινας"

ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ

Στις προσπάθειες καταγραφής και διάσωσης σημαντικών "ψηφιδιών" του λαϊκού μας πολιτισμού, σπάνια κάποια δισκογραφική παραγωγή έδινε ανάλογη αίσθηση, όσο αυτή του Μάρκου

Δραγούμη στα "Τραγούδια της Αίγινας". Την αίσθηση δηλαδή του ολοκληρωμένου έργου, που έχει προέλθει από πολύχρονη και κοπιαστική έρευνα, μελέτη, αξιολόγηση και αξιοποίηση του συλλεχθέντος υλικού. Αντλώντας το υλικό αυτό από το Αρχείο της Μέλπως Μερλιέ, το Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Αίγινας, αλλά και τις πολύχρονες έρευνες και καταγραφές της Δέσποινας Μαζαράκη, της Γεωργίας Καλικούρη, του Γ. Άννινου και δικές του, ο Μάρκος Δραγούμης το συγκροτεί και το εκθέτει στο εξώφυλλο και ένθετο του δίσκου αφ' ενός και στο βιβλίο αφ' ετέρου. Παραδίδει έτσι, ένα δίσκο-εγχειρίδιο της Αιγινίτικης μουσικής παράδοσης, όπου η μία ιδιότητα συμπληρώνοντας την άλλη κάνει την ακρόαση άμεση και κατανοητή, διαπερνώντας ακόμα και το ιδιότυπο γλωσσικό ιδίωμα της Αίγινας με το ερμηνευτικό λεξικό που συμπληρώνει τα πλούσια στοιχεία του εξωφύλλου.

"Η Αίγινα ήταν σταυροδρόμι στο οποίο συνέκλιναν τραγούδια από τα νησιά του Αιγαίου, την Αργολίδα, την Σμύρνη, την Πόλη και την Αττική...

...Αιγινίτες οργανοπαίκτες πήγαιναν με σφουγγαράδικα ως την Αφρική, μάθαιναν καινούργιους σκοπούς και εμπλούτιζαν τους δικούς τους...

...οι αιμανέδες τραγουδιόντουσαν χωρίς πολλά αμάν, με απλότητα και Ελληνοπρέπεια..."

Αυτά είναι λίγα, από τα πολλά που περιέχονται στο σημείωμα του Μάρκου Δραγούμη στο εξώφυλλο και ένθετο του δίσκου.

Είναι απαραίτητο να σημειώσουμε, κλείνοντας, ότι τα "Τραγούδια της Αίγινας" και οι παραγωγοί του δίσκου, δεν "κηρύττουν την επιστροφή στις ρίζες", ή άλλα ηχηρά παρόμοια. Καταθέτουν απλώς, έναν δίσκο-υπόδειγμα εθνομουσικολογικής και λαογραφικής καταγραφής.

Αυτό βέβαια φτάνει και περισσεύει...

Αντώνης Νταλγκάς
ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ

Πρωτόλεια τα πράγματα, στην ιστορική καταγραφή του λαϊκού πολιτισμού μας. Αντώνης Νταλγκάς. Ένας καταπληκτικός τραγουδιστής, Πολίτης στην καταγωγή, ο οποίος δίδαξε την ερμηνεία του αμανέ και δημιουργώντας προσωπική σχολή στο είδος, άφησε ανεξίτηλο ίχνος στο σώμα της λαϊκής παράδοσης.

Ο δίσκος κυκλοφορεί σε περιορισμένα αντίτυπα για συλλέκτες, με την ολοκληρωμένη επιμέλεια του Παναγιώτη Κουνάδη και καταλαμβάνει σημαντική θέση στην ιστορική δισκογραφία του ρεμπέτικου τραγουδιού.

Η παραγωγή είναι του Γρηγόρη Φαληρέα και η διανομή γίνεται αποκλειστικά από το Pop Eleven.

Μπάμπης Γκολές **"Στο Ταξίμι"**

ΛΥΡΑ

Ο Μπάμπης Γκολές επιμένει. Και πάντα αποσπά το ενδιαφέρον για τις επιλογές του, αλλά και για το τρόπο που τις μεταφέρει στη σύγχρονη δισκογραφία. Με σεβασμό στις ενορχηστρώσεις, αλλά και στους κρυφούς κώδικες ύφους που αυτός γνωρίζει. Αυτά διαπιστώνονται και "Στο ταξίμι", την τελευταία του δουλειά, που πάει όμως παράπέρα με την προσθήκη τεσσάρων δικών του τραγουδιών, που ακολουθούν με συνέπεια, γνώση και μεράκι, αυτό που αποτελεί πρώτη ύλη στους δίσκους του Γκολέ, τα ρεμπέτικα δηλαδή τραγούδια.

Διάφοροι

"Απόψε στου Θωμά"

ATHENAEUM-D.P.I

Δίσκος διπλός, που περιέχει τα τραγούδια από την τηλεοπτική διασκευή του "Ρεμπέτικου" του Κώστα Φέρρη. Αυτό είναι το πρώτο πράγμα που σημειώνουμε, αφού έχει προϋπάρξει η ενότητα εικόνας - τραγουδιών, κάτι που ασφαλώς ως ένα βαθμό χαρακτηρίζει την υφή του αποτελέσματος.

Όμως τα τραγούδια του δίσκου οφείλουν να υπάρξουν και δίχως την εικόνα. Η ενορχήστρωση της Θέσιας Παναγιώτου αποδέχεται τους παραδοσιακούς κώδικες ορχήστρας, ενώ επιχειρεί παράλληλα και κάποιους νεωτερισμούς, οι οποίοι όμως δεν προσθέτουν ειδικό βάρος στην όλη προσπάθεια.

Όμως, παρά τα επιμέρους προβλήματα (βαρυφορτωμένη και δύσκαμπτη ορχήστρα) ο δίσκος κρατά το ενδιαφέρον του, η δε επιλογή των τραγουδιών κρίνεται ιδιαίτερα εύστοχη και "πλουραλιστική" όσον αφορά την καταγωγή τους.

Δημήτρης Μητροπάνος **"Πάρε αποφάσεις"**

Χρ. Νικολόπουλου-Λ. Παπαδόπουλου
MINΩΣ-EMI

Σ' αυτό που λέμε σύγχρονο λαϊκό τραγούδι, οι Χρ. Νικολόπουλος και Λ. Παπαδόπουλος έχουν τα τελευταία χρόνια μία μεγάλη δισκογραφική παραγωγή - ίσως υπερπαραγωγή. Για να υπάρξει αυτή η σύγκλιση, ο Νικολόπουλος τιθάσευσε την οξύτητα και βαρύτητα του ήχου του, ο δε Λ. Παπαδόπουλος χρησιμοποίησε εκτενέστερα την αμεσότητα της λαϊκής διατύπωσης στο στίχο. Από τη συνεργασία αυτή βγήκαν κάποιες μεγάλες επιτυχίες, κάποια σπουδαία τραγούδια και κάποια λιγότερο σπουδαία έως

ακώδυνα.

Φτιάχνοντας τα τραγούδια για το δίσκο "Πάρε αποφάσεις", οι δημιουργοί ασφαλώς έλαβαν υπ' όψη τους το μουσικό και θεματικό κλίμα Μητροπάνος, το οποίο και απόδωσαν με δικά τους χρώματα. Θα παρατηρήσουμε πως ο Δ. Μητροπάνος είναι ο πλέον έντονα λαϊκόχρωμος πόλος του τριγώνου. Και όπου τον προσεγγίζουν περισσότερο οι δύο δημιουργοί, το αποτέλεσμα "γράφει" τις αυθεντικότερες εξάρσεις του δίσκου, όπως το θαυμάσιο "Κορμί χαμένο αγαπώ", το "Πες την αλήθεια" και "Τα τελωνεία". Υπάρχουν βέβαια κι άλλα καλά τραγούδια, ενδιαφέροντα. Όμως στις εξάρσεις, στις κορυφαίες στιγμές στεκόμαστε όλοι, σ' αυτές εναποθέτουμε τις τύχες της "φτιάξης" μας.

Σίγουρα έχουμε ένα πετυχημένο λαϊκό δίσκο, με κάποιες ξεχωριστές στιγμές. Οι Νικολόπουλος-Παπαδόπουλος είναι μάστορες, των οποίων οι εν δυνάμει ικανότητες μας προετοιμάζουν πάντοτε για σημαντικά πράγματα. Ο Μητροπάνος είναι ευθύς λαϊκός, παθιασμένος, παραπονιάρης μεν, όρθιος δε, γλυκόπιος. Ίσως όμως θα πρέπει, ειδικά από τα χέρια ενός μεγάλου δεξιό-τέχνη όπως ο Νικολόπουλος, το μπουζούκι να βγει σαν το πρωταγωνιστικό όργανο της λαϊκής ορχήστρας, όπως ήταν πάντοτε. Αυτό το στοιχείο από μόνο του λύνει κάποιους μικρο-γόρδιους δεσμούς μιάς συμβατικής τάσης στο σύγχρονο λαϊκό τραγούδι.

Πέτρος Ταμπούρης
"Κρατήματα"
ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Τα "Κρατήματα" του Πέτρου Ταμπούρη, ενός μουσικού γνωστού από τη συμμετοχή του στις "Δυνάμεις του Αιγαίου", περιέχουν συνθέσεις που αντιπροσωπεύουν δυο περιόδους της πολιτικής (με την έννοια της κοσμικής σε αντιδιαστολή με την εκκλησιαστική)

έντεχνης Βυζαντινής μουσικής. Την περίοδο των Παλαιολόγων (1261-1453) η πρώτη και το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα η δεύτερη. Ανάμεσα στις δυο αυτές περιόδους διαγράφεται η πορεία και εξέλιξη της μουσικής αυτής στο νεότερο ελληνικό μουσικό μόρφωμα, διαδρομή που αποκαλύπτει πολιτιστικό πλούτο, ζωντάνια και εκφραστική επάρκεια.

Οι συνθέσεις αυτές ανήκουν στους Πέτρο Πελοποννήσιο, Παναγιώτη και Δανιήλ Πρωτοψάλτη, Θεόδ. Σιναΐτη και Γρηγ. Πρωτοψάλτη ή Πράσινον και αποδίδονται από τον Π. Ταμπούρη με τρόπο σύγχρονο, χωρίς να προδίδεται ο πρωτότυπος χαρακτήρας.

Στο δίσκο περιέχεται και ένα έγχρωμο καλοτυπωμένο βσέλιδο φυλλάδιο, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, με εικόνες και πληροφορίες για τους συνθέτες, τους ήχους και την μελοποιεία, για την του Δήμου ή πολιτική μουσική, για τα "Κρατήματα" και τα μουσικά όργανα που ακούγονται στην ηχογράφηση.

Τέτοιες προσπάθειες, που ολοένα και πληθαίνουν τελευταία, δείχνουν πως "κάτι κινείται στο βάθος".

Νίκος Παπαδάκης

Μάκης Χριστοδουλόπουλος
"Το προσκλητήριο"
ΛΥΡΑ

Ακούγοντας στον τελευταίο δίσκο του Μάκη Χριστοδουλόπουλου το τραγούδι που έδωσε το όνομά του στη συλλογή, ένοιωσα την ίδια ανατριχίλα όσο λίγα χρόνια πριν με τα "Στέφανα" από το δίσκο "Όλα αρχίζουν τώρα". Το "Προσκλητήριο" αποτελεί το λογικό επακόλουθο των "Στεφάνων". Στα στέφανα ένας γάμος έχει διαλυθεί. Κι ο ένας από τους δύο πρώην αγαπημένους τραγουδά "βλέπω μπροστά στα εικονίσματα τα στέφανα σαν ορφανά σου

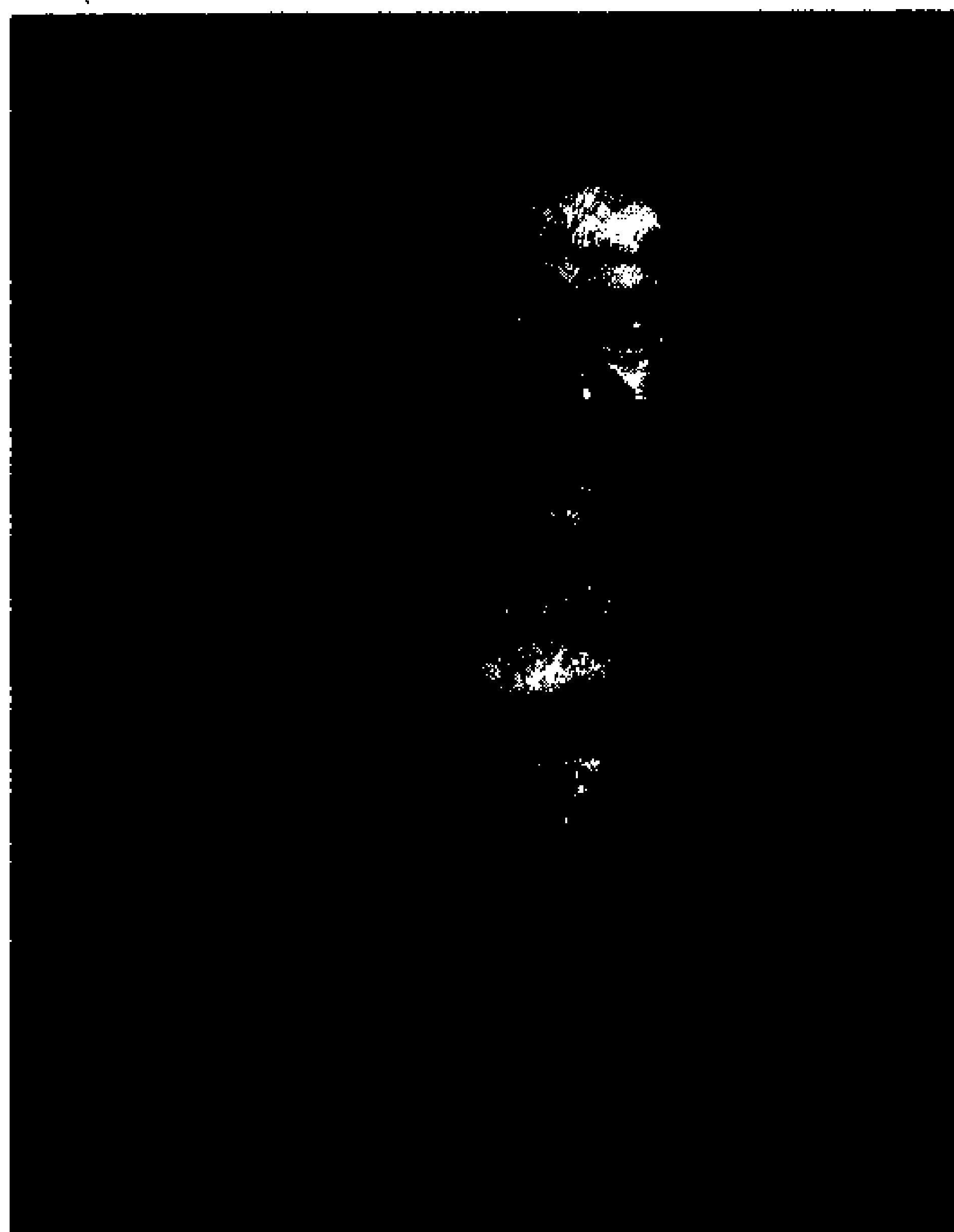
χωρισμού μας τη βραδιά". Στο "Προσκλητήριο", το κεντρικό πρόσωπο δέχεται το προσκλητήριο γάμου της πρώην αγαπημένης του: "Το προσκλητήριο μου έπεσε απ' τα χέρια, όχι δεν γίνεται, δεν είναι δυνατόν, εσύ που μου ταζες τον ουρανό, τα αστέρια, τώρα στο γάμο σου με θες νάμαι παρών". Δε μιλάμε απαραίτητα για νόμιμες ή επισημοποιημένες σχέσεις. Απλά ο Μάκης επιλέγει τους συμβολισμούς και τη βαρύτητα, που έχουν το έθιμο της τοποθέτησης των στεφάνων του γάμου στο εικονοστάσι και η αποστολή του προσκλητηρίου, για να χτίσει πάνω τους την ένταση των συναισθημάτων. Και το καταφέρνει, δείχνοντας σ' όλο του το σκοτάδι, το βάσανο του έρωτα, τόσο με την συγκλονιστική φωνή του, όσο και με το στίχο, που δημιουργεί την πιό ζοφερή εικόνα, στο ένα τραγούδι υποβάλλοντάς μας σε μια σκηνή ημίφωτος, όπου τα στέφανα μοιάζουν με φαντάσματα κάτω από το φως του καντηλιού που αχνοφέγγει, στο άλλο με την εικόνα του προσκλητηρίου που τα δάχτυλα αδυνατούν να κρατήσουν μόλις τα μάτια διαβάσουν το περιεχόμενο και πέφτει στο πάτωμα.

Τι να πει όμως ένα σχόλιο και τι μια παρουσίαση στο χαρτί δύο τραγουδιών του Μάκη. Ακούστε τα. Αλλά προσοχή. Αν τυχόν είστε αριστερός ή δεξιός διανοούμενος, αν το λαϊκό τραγούδι είναι για σας παράδοση, μην τα ακούσετε, ο Χριστοδουλόπουλος δεν έχει τίποτα να σας πει. Αν είστε αντιρρησίας συνείδησης, αν την Ινδία τη γνωρίσατε μέσω των χίπις και όχι από το Μπάμπη Μπακάλη και τη Βούλα Πάλλα, αν με τον όρο σκυλάδικο εννοείται το σύγχρονο λαϊκό τραγούδι, μην μπείτε στον κόπο. Αν είστε ανέραστοι, αν το Μάγκα τον μάθατε από τις σελίδες κάποιου ξενόγλωσσου περιοδικού που τον κατέταξε στους μεγαλύτερους κλαριτζήδες στον κόσμο, αν ακούτε Μάκη με το άλλοθι της βυζαντινής φωνής του και των ερμηνειών σε ψαλμούς, μη χάσετε το χρόνο σας.

Μ. Δεληγιαννάκης-Χυτήρογλου

(Αναδημοσίευση απ' το περιοδικό "Ελλοπία" τ.6)

ταξιμι

ΜΠΑΜΠΗΣ ΓΚΟΛΕΣ

ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ : 1000

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΛΕΙΣΤΑ

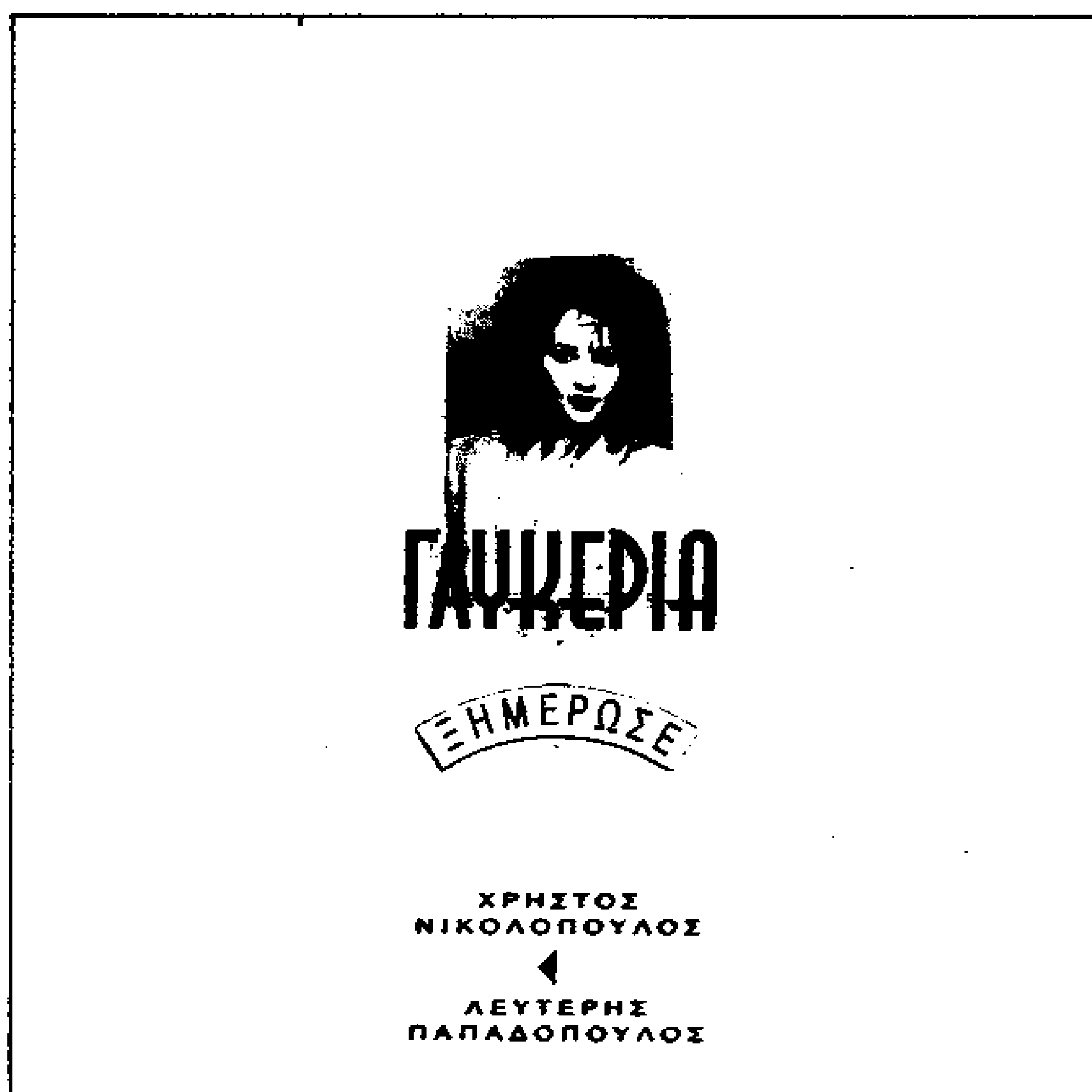
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ & ΙΣΑΥΡΩΝ ΤΗΛ.: 3639919

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΕΗΜΕΡΩΣΕ

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ - ΚΑΣΕΤΕΣ - CD

wea